The Effects of Development of Intrinsic Motivation Learning and Self-Directed Learning Ability on Self-Directed Learning Behavior of Chandrakasem Rajabhat University Students*

*Sujinda Prasert***
*Oraphin Choochom****
*Pannee Boonprakob ******
*Ungsinun Intarakamhang *******

Received: June 20, 2011 *Accepted: July 13, 2011*

Abstract

This research aims to construct training program on intrinsic motivation learning and self-directed learning ability development, to compare the effects of the development of intrinsic motivation learning and self-directed learning ability on self-directed learning behavior between the experimental group and control group and to compare among the students who had different accessibility to the university learning resources. This research was designed using generalized randomized block design. The samples consisted of 86 the third and the fouth year undergraduate students of Chandrakasem Rajabhat University who were assigned into four groups in 3 experimental group and one control group. The data were analyzed by utilizing MANOVA and Two-Way ANOVA. Research results were as follows: 1) The students participated in training program of intrinsic motivation learning and self-directed learning ability had higher self-directed learning readiness than the control group with post-tested immediately conducted. 2) The students participated in training program of intrinsic motivation learning and self-directed learning ability had higher self-directed learning behavior than the control group with post-tested after three weeks. 3) The students participated in training program of intrinsic motivation learning and self-directed learning ability who had different accessibility level of university learning resources showed no dofference in self-directed learning behavior.

Keywords: self-directed learning behavior, directed learning readiness, learning intrinsic motivation, self-directed learning ability, accessibility of university learning resources

---

* Dissertation for the Doctor of Philosophy Degree in Applied Behavioral Science Research, Srinakharinwirot University

** Graduate Student, Doctoral degree in Applied Behavioral Science Research, Srinakharinwirot University
*** Associate Professor at Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University
**** Lecturer in Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University
***** Assistance Professor in Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

ผลการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*

*สุจินดา ประเสริฐ***
*อรพินทร์ ชูชม****
*พรรณี บุญประกอบ*****
*อังศินันท์ อินทรกำแหง******

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาแรงจูงใจภายในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมระหว่างนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และระหว่างนักศึกษาที่มีการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาภาคปกติปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ชั้นปี 3 และ 4 ที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม จำนวน 86 คน กลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม แบบแผนการวิจัยเป็น generalized randomized block design การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (MANOVA) และการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ในการวัดทันทีหลังการทดลอง 2) นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ในการวัดหลังการทดลอง 3 สัปดาห์ และ 3) นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย

---

* ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตรประยุกต์) สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตรประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**** อาจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

***** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเป็นมาและสำคัญของปัญหา

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความเจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จนทำให้ความรู้และข้อมูลข่าวสาร สามารถเชื่อมโยงติดต่อถึงกันได้ทั่วโลกอย่างไร้พรมแดน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในทางสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต วิถีการทำงาน และพฤติกรรมของคนในสังคมโลก การพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อสามารถรับและปรับใช้ข้อมูลสารสนเทศได้เหมาะสมและสามารถแก้ปัญหาภายใต้สังคมที่สลับซับซ้อนที่ด้วยการแข่งขัน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวพบว่า นิสิตระดับอุดมศึกษา พบว่า นักศึกษาขาดแรงจูงใจใฝ่รู้ขาดความรอบรู้และแสวงหาความรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 17-23) ความไม่พร้อมของนักศึกษาในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่คุ้นเคยกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รวมทั้งขาดความรับผิดชอบและความกระตือรือร้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547)ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ 2542 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 10 ปี ปัญหาที่ต้องเร่งพัฒนาปรับปรุง คือ ผู้เรียนขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งนิสัยใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องทำให้การศึกษาตลอดชีวิตยังไม่เป็นวิถีชีวิตของคนในชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ดังนั้น การปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ และศักยภาพของผู้เรียน วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เน้นการพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต ส่งเสริมคนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มาตรฐานการศึกษาของชาติ ได้ระบุถึงคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก คือ ให้คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยการนำตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) กล่าวได้ว่า การเรียนรู้ที่แท้จริงและหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ คือ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สมัครใจเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนาที่จะเรียนด้วยความอยากรู้ อยากเรียน ผู้เรียนมีความต้องการจะเรียนสิ่งนั้น (สมคิด อิสระวัฒน์, 2541: 11) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน ที่มาจากความต้องการของตนเอง มีแนวทางการทำงานและความรับผิดชอบในการงานของตนเอง มีการปฏิบัติตามแผน (Knowles, 1975: 15-18) แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในมิติของผู้เรียน พิจารณาได้ 2 มิติคือ หนึ่ง มิติเป้าหมายเป็นการแสดงถึงลักษณะทางจิต (Psychological characteristic) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนมีเจตนาจะเรียนด้วยความอยากรู้ อยากเรียน และสอง มิติกระบวนการ ที่แสดงถึงการควบคุมโดยผู้เรียน(Candy, 1991: 6-8) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ที่แท้จริงของตนเอง กำหนดเป้าหมาย สื่อการเรียนและหาแหล่งความรู้ วางแผนการเรียนรู้โดยเลือกออกแบบยุทธวิธีการเรียนที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย และ

ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นอิสระ โดยการดำเนินการด้วยตนเองหรือความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ได้ เป็นการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Knowles, 1975)อย่างไรก็ตาม แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญ ช่วยให้การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีประสิทธิภาพ (เสาวคนธ์ วงศ์ศุภชัยนิมิต, 2546: 32)

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลการพัฒนาปัจจัยภายในตัวผู้เรียน ทั้งมิติด้านลักษณะทางจิตและมิติด้านกระบวนการ ได้แก่ แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่มีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก คือ การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สามารถจัดการการเรียนรู้ได้ตรงกับความต้องการของตนเองอย่างอิสระและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข และเป็นผู้ที่เรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพและยั่งยืน

จุดประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

2. เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาแรงจูงใจภายในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ระหว่างนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาและไม่ได้รับการพัฒนา

3. เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ระหว่างนักศึกษาที่มีการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม ให้ความสำคัญความเป็นมนุษย์ และมองมนุษย์ว่ามีความดีงาม มีความสามารถ และมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง หากบุคคลได้รับเสรีภาพ ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากหากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มองว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นลักษณะที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคนเพียงจะมากน้อยแตกต่างกันไป ตามสถานการณ์การเรียนรู้สามารถสร้างและฝึกให้ผู้เรียนมีลักษณะเป็นผู้ที่รู้จักเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ ลักษณะของผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ต้องมีแรงจูงใจภายในในการเรียนอยู่ในตัวเอง และสามารถวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง สามารถแปลความต้องการเรียน เป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ สามารถหาบุคคลหรือแหล่งเอกสารวิทยาการที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการเรียน และมีความคิดริเริ่มในการวางแผนอย่างมีความชำนาญ และสามารถนำผลข้อค้นพบมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ (สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2549) ซึ่ง

แนวคิดแรงจูงใจภายใน มองว่า มนุษย์มีความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีความอิสระเป็นตัวของตัวเอง และการกระทำที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากความตั้งใจของตนเอง หรือกำหนดด้วยตนเอง โดยบุคคลจะแสวงหาสิ่งที่ตรงกับความต้องการ เลือกทำกิจกรรมที่มีความท้าทายซึ่งมาจากแรงจูงใจภายใน (Eccies, 2002. อ้างใน เรวดี ทรงเที่ยง, 2548: 23) โมเดลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของแกริสสัน (Garrison, 1997) สรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองประกอบด้วย มิติคุณลักษณะของบุคคล และกระบวนการเรียนรู้ ใน 3 มิติที่ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ 1) การจัดการตนเอง (Self-management) คือ ความรับผิดชอบในการจัดการงาน 2) การตรวจสอบตนเอง (Self-monitoring) คือ การควบคุม และ3) แรงจูงใจ (Motivation) คือ แรงจูงใจในงาน และในการทำงาน โดยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะเป็นศูนย์กลางประกอบด้วยการจัดการตนเอง และการตรวจสอบตนเอง โดยมีแรงจูงใจ เป็นปัจจัยเริ่มต้นที่ทำให้เกิดความคิดริเริ่มที่จะเรียน และสามารถดำรงรักษาความต่อเนื่องไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ โดยไปประสานกับการจัดการตนเอง และการตรวจสอบตนเอง โมเดลนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเอง และแรงจูงใจ จากแนวคิดดังกล่าวสามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพประกอบ 1

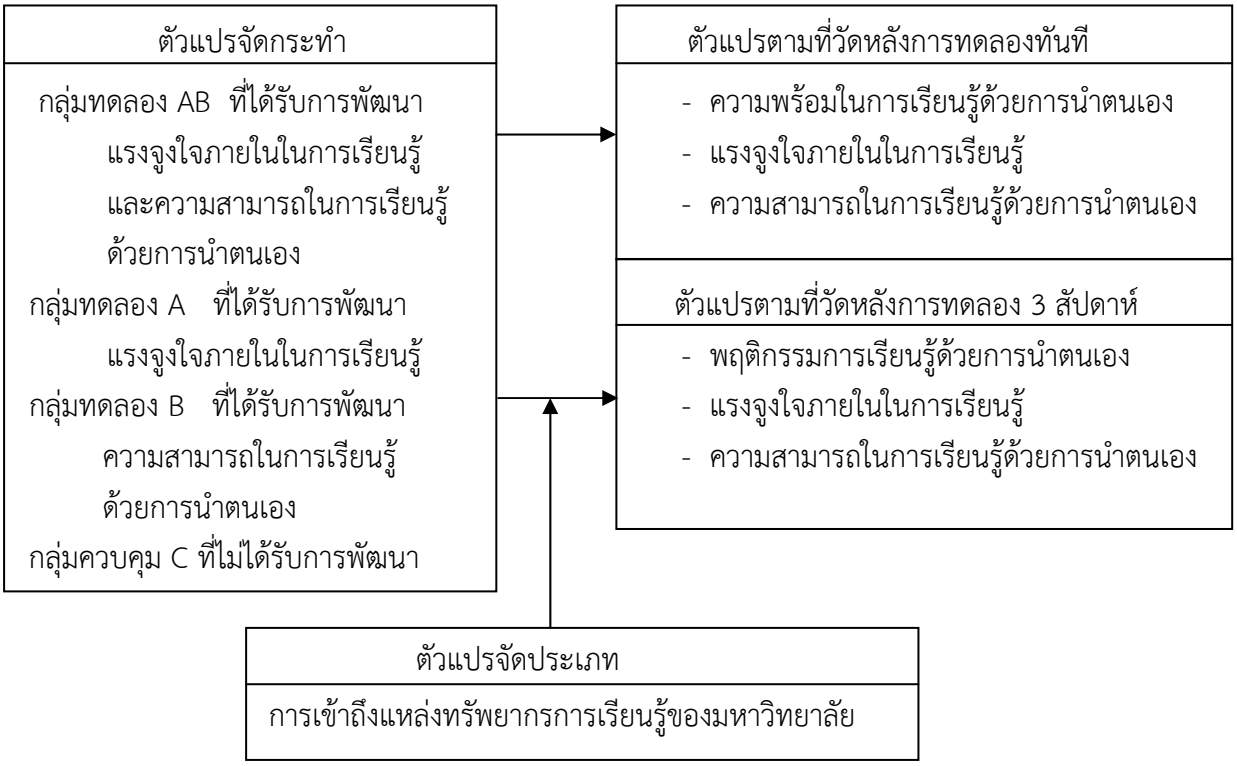

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา ในการวัดหลังการทดลองทันที

2. นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา ในการวัดหลังการทดลอง 3 สัปดาห์

3. นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่มีการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยสูง จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีการเข้า ถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยต่ำ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2553 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ชั้นปี 3 และ 4 ที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม และเข้าร่วมกิจกรรมจนตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม ทั้งสิ้นจำนวน 86 คน ที่กลุ่มตัวอย่างได้จาก นักศึกษาที่ได้รับการวัดการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยในระดับสูงและระดับต่ำ โดยสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง AB ที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จำนวน 24 คน กลุ่มทดลอง A ที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จำนวน 21 คน กลุ่มทดลอง B ไม่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จำนวน 20 คน และ สุ่มเข้ากลุ่มควบคุม C ที่ไม่ได้รับการพัฒนาแต่ได้รับการฝึกภาษาอังกฤษ จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดกูกลิเอลมิโน(Guglielmino,1977)เป็นแบบวัดประกอบด้วยข้อความจำนวน 73 ข้อ ที่ถามทัศนคติและทักษะในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองใน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ มโนทัศน์ของตนเองว่าเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ความริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ความรักในการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ การมุ่งอนาคต และความสามารถที่จะใช้ทักษะการเรียนพื้นฐานและทักษะการแก้ปัญหา มีค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัคทั้งฉบับเท่ากับ .92

2. แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ คอสต้าและกาลิค (Costa & Kallick, 2004) เป็นแบบวัดประกอบด้วยข้อความจำนวน 46 ข้อ ที่ถามการกระทำในการดำเนินการ และกำกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างอิสระเป็นตัวของตัวเอง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเอง และการเปลี่ยนแปลงตนเอง มีค่า

ความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัคทั้งฉบับเท่ากับ .91

3. แบบวัดแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแบบวัดแรงจูงใจภายในของ อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ์ (2543: 4) เป็นแบบวัดประกอบด้วยข้อความจำนวน 38 ข้อ ที่ถามความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆเกี่ยวกับการเรียนรู้ ที่เกิดจากการแรงจูงใจภายในของตนเอง โดยมิได้อาศัยการชักจูงหรือสิ่งเร้าจากภายนอก ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ความต้องการสิ่งที่ท้าทาย ความสนใจเพลิดเพลิน ความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการมีความสามารถ และความมุ่งมั่น มีค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัคทั้งฉบับเท่ากับ .88

4. แบบวัดความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ โนลส์ (Knowles, 1975) เป็นแบบวัดประกอบด้วยข้อความจำนวน 43 ข้อ ที่ถามความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง การกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ การระบุแหล่งทรัพยากรในการเรียนรู้ การเลือกและประยุกต์ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และการประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัค เท่ากับ .92

5. แบบวัดการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดประกอบด้วยข้อความจำนวน 27 ข้อ ที่ถามการรับรู้ของบุคคลต่อการให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ภายของมหาวิทยาลัย 3 แหล่ง ได้แก่ ศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักหอสมุด และคณะที่นักศึกษาเรียนเกี่ยวกับคุณภาพการบริการที่สะดวก พอเพียงและใช้งานได้ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคคล และด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัคทั้งฉบับเท่ากับ .95

6. ชุดฝึกอบรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความต้องการ และความพึงพอใจที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆเกี่ยวกับการเรียนรู้ ที่เกิดจากการแรงจูงใจภายในของตนเอง โดยมิได้อาศัยการชักจูงหรือสิ่งเร้าจากภายนอก พัฒนาองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ความต้องการสิ่งที่ท้าทาย ความสนใจเพลิดเพลิน ความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการมีความสามารถ และความมุ่งมั่น แนวคิดการพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมและเทคนิคการอภิปรายกลุ่ม เกม การนั่งสมาธิ การบรรยาย กรณีศึกษา การระดมสมอง กิจกรรมศิลปะ และการแสดงละคร

7. ชุดฝึกอบรมการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การระบุแหล่งทรัพยากรในการเรียนรู้ การเลือกและประยุกต์ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และการประเมินผลการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม และเทคนิคการอภิปรายกลุ่ม เกม การนั่งสมาธิ การบรรยาย

กรณีศึกษา การระดมสมอง กิจกรรมศิลปะ ผังกราฟฟิค และการแสดงละคร

ผลการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (MANOVA) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 และการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. อิทธิพลของรูปแบบการทดลองมีผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (F = 6.396) แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ (F = 5.355) และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (F = 4.511) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา ในการวัดหลังการทดลองทันที ปรากฏผลในตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในการวัดหลังการทดลองทันที

ตัวแปร	AB	A	B	C	ค่า F
	$\overline{X}$(S.D.)	$\overline{X}$(S.D.)	$\overline{X}$(S.D.)	$\overline{X}$(S.D.)	
ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	304.25 (24.20)	304.76 (23.94)	302.30 (36.36)	273.42 (25.35)	6.396**
แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้	164.41 (14.89)	162.61 (15.34)	157.50 (16.58)	148.23 (11.08)	5.355**
ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	208.04 (18.88)	209.57 (24.30)	208.85 (30.99)	186.19 (23.43)	4.511**

** P-value < .01

2. อิทธิพลของรูปแบบการทดลองมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (F = 6.396) แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ (F = 5.355) และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (F = 4.511) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา ในการวัดหลังการทดลอง 3 สัปดาห์ ปรากฏผลในตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในการวัดหลังการทดลอง 3 สัปดาห์

ตัวแปร	AB	A	B	C	ค่า F
	$\overline{X}$(S.D.)	$\overline{X}$(S.D.)	$\overline{X}$(S.D.)	$\overline{X}$(S.D.)	
พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	220.66	218.85	219.30	199.23	6.601**
	(16.28)	(14.18)	(24.34)	(17.60)	
แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้	166.04	168.19	161.00	150.47	6.734**
	(12.85)	(12.24)	(15.41)	(15.63)	
ความสามารถในการเรียนรู้	206.08	201.76	206.25	186.57	3.732
ด้วยการนำตนเอง	(22.74)	(23.16)	(24.64)	(17.62	

** P-value < .01 * P-value < .05

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการทดลองและการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (F = 1.13) แสดงว่านักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่แตกต่างกัน ปรากฏผลในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองระหว่างรูปแบบการทดลอง (TC) กับการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย (RE)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม				
TC	6361.49	3	2120.49	6.53**
RE	1123.76	1	1123.76	3.45
TC X RE	1109.93	3	326.97	1.13
ความคลาดเคลื่อน	25356.97	78	325.08	
รวม	3997562.00	86		

** P-value < .01 * P-value < .05

การอภิปรายผลการวิจัย

1.นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา ในการวัดหลังการทดลองทันที ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นมิติความพร้อมทางจิตในการเรียนรู้ ที่บุคคลมีความสามารถที่จะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การที่จะให้ผู้เรียนเกิด ความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ (Readiness for learning) การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ได้ต้องมีความอยากกระทำ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญเบื้องต้นในการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้เกิดขึ้นได้เพราะมีแรงจูงใจ นอกจากนี้ ตามแนวคิดของกูกลิเอลมิโน (Yu, 2005: 147 citing Guglielmino, 1991) โดยผู้มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะมีลักษณะเป็นผู้ที่ต้องการจะเรียนรู้ เป็นผู้มีแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ (อุ่นตา นพคุณ, 2527) และเมื่อบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ก็จะเกิดการเรียนรู้ได้ดี (อารี พันธ์มณี, 2546: 214) ซึ่งโปรแกรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้เป็นการพัฒนาให้นักศึกษาเกิดความอยากกระทำในสิ่งที่สนใจ และรู้สึกสนุก ปราศจากความรู้สึกกดดัน ความตึงเครียด หรือวิตกกังวล รู้สึกอิสระที่ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก อันเป็นการสร้างความพร้อมในการเรียนรู้ภายในตัวของนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาให้เกิดความต้องการ และความพึงพอใจในการเรียนรู้ ที่เกิดจากการแรงผลักดันภายในของตนเอง โดยมิได้อาศัยการชักจูงหรือสิ่งเร้าจากภายนอก 5 ด้าน ได้แก่ ความต้องการสิ่งที่ท้าทาย ความสนใจเพลิดเพลิน ความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการมีความสามารถ ความมุ่งมั่น และยังทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างอิสระที่เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพราะฉะนั้น นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา

นอกจากนี้ ผู้มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะมีการกระทำอย่างเป็นระบบแบบแผน สามารถค้นหาแหล่งทรัพยากรในการเรียนรู้ได้ (มรุต ก้องวิริยะไพศาล, 2549: 21) มีความพร้อมในการเรียนรู้ที่แสดงออกในลักษณะของการรู้ว่าตนเองต้องการเรียนรู้อะไร ความสามารถหาวิธีการต่างๆ เพื่อเรียนรู้หัวข้อใหม่ๆ การตัดสินใจความก้าวหน้าในการเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งชุดฝึกอบรมการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาให้สามารถคิดริเริ่มวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ ระบุแหล่งเพื่อการเรียนรู้ เลือกและใช้กลยุทธ์ของการเรียนรู้ที่เหมาะสม และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ทำให้นักศึกษาเกิดการกระทำอย่างเป็นระบบแบบแผน ตระหนักหรือรับผิดชอบต่อแผนการเรียนรู้ของตนเอง และทำให้นักศึกษาสามารถที่จะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ฐิฏา ไกรวัฒนพงศ์ (2544) ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทั้ง 5 ประการ ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การวางแผนการเรียน การแสวงหาแหล่งวิทยาการ และการประเมินผลมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 (rxy = 0.48, 0.52, 0.44, 0.52 และ 0.54) ดังนั้น นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาความสามารถ

ในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา สำหรับนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาทั้งแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ส่งผลให้นักศึกษามีทั้งความอยากกระทำ ความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ ตระหนักหรือรับผิดชอบต่อแผนการเรียนรู้ของตนเอง และสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ นักศึกษารับรู้ตนเองว่ามีทักษะ และเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ดังนั้นนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาทั้งแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา

2. นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา ในการวัดผลหลังการทดลอง 3 สัปดาห์ ตามแนวคิดของคอสต้าและกาลลิค(Costa & Kallick, 2004; ฉัฐวีณ์ สิทธิ์ศิรอรรถ, 2553) พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แบ่งออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติ การจัดการตนเอง (Self-managing) มีการวางแผนกิจกรรมเป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมายก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติ มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงความคิดของตนเองเมื่อได้รับข้อมูลเพิ่มเติม รู้จักเติมเต็มช่องว่างระหว่างสิ่งที่ตนเองรู้แล้วและสิ่งที่ตนเองไม่รู้ รู้จักรวบรวมข้อมูล มิติ การตรวจสอบตนเอง (Self-monitoring) ประกอบด้วย มีความเพียรมุ่งมั่นพยายามทำงานจนเสร็จ ตรวจสอบเกณฑ์ที่ตนเองกำลังใช้อยู่เพื่อยืนยันความสำเร็จของผลผลิตของตนเอง และมิติ การเปลี่ยนแปลงตนเอง (Self-modifying) ในมิติการเปลี่ยนแปลงตนเอง ประกอบด้วย ความคลั่งไคล้กับสิ่งที่ตนเองกำลังทำอยู่ สนุกกับสิ่งที่ทำ แสวงหาปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง และสนุกสนานกับการสร้างปัญหาเพื่อทำการแก้ไขด้วยตนเอง สร้างสรรค์สิ่งต่างๆด้วยตนเอง อยากรู้อยากเห็น ต้องการเรียนรู้ มองปัญหาเป็นโอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งชุดฝึกอบรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ มุ่งพัฒนานักศึกษาให้มีพฤติกรรมในการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ความต้องการสิ่งท้าทายต้องการจะเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ ความสนใจเพลิดเพลินที่อยากรู้อยากเห็น และมีความสุขใจ เพลิดเพลินในการกิจกรรมการเรียนที่น่าสนใจ ความเป็นตัวของตัวเองที่คิดริเริ่มทำสิ่งต่างๆในการเรียนรู้อย่างอิสระ ความต้องการมีความสามารถในการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ของตนเอง และความมุ่งมั่นเรียนรู้ให้บรรลุผลด้วยความสามารถของตนเอง โดยแรงจูงใจภายใน เป็นความต้องการของบุคคลที่ต้องการมีความสามารถ (Competence) ต้องการลิขิตด้วยตนเอง (Self-determination) และต้องการสิ่งท้าทาย พฤติกรรมที่ได้รับการจูงใจภายในเป็นการกระทำด้วยการเสาะแสวงหาของตนเอง และไม่ต้องการรางวัลที่เป็นวัตถุภายนอกใดๆ หรือการบังคับ กล่าวคือ การพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้เป็นการพัฒนาให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการการนำตนเอง ในมิติ การตรวจสอบตนเอง (Self-monitoring) และ มิติ การเปลี่ยนแปลงตนเอง (Self-modifying) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้จะมุ่งมั่นเพียรพยายามเรียนรู้จนเสร็จด้วยความสามารถของตนเอง โดยไม่ได้มุ่งหวังรางวัล

จากภายนอก สนุกกับการเรียนรู้ของตนเอง อยากรู้อยากเห็น และคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่างๆด้วยตนเองอย่างอิสระ นอกจากนี้ การพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ทำให้นักศึกษาสนุกในการเรียนรู้ เนื่องจากมองเห็นคุณค่าและความหมายของตัวงาน (Task) พยายามที่ต้องการ จะยืนหยัดยืนกรานอยู่ในการเรียนรู้ในตัวงาน (Task motivation)ที่เป็นมิติ แรงจูงใจในโมเดลพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ แกรริสัน (Garrison, 1997) ดังนั้น นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา

สำหรับนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษา ให้สามารถคิดริเริ่ม วิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ ระบุแหล่งเพื่อการเรียนรู้ เลือกและใช้กลยุทธ์ของการเรียนรู้ที่เหมาะสม และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง เป็นการพัฒนาให้นักศึกษา มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในมิติ การจัดการตนเอง (Self-managing) มีการวางแผนกิจกรรม เป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมายก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติ มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงความคิดของตนเองเมื่อได้รับข้อมูลเพิ่มเติม รู้จักเติมเต็มช่องว่างระหว่างสิ่งที่ตนเองรู้แล้วและสิ่งที่ตนเองไม่รู้ รู้จักรวบรวมข้อมูล และในมิติ การตรวจสอบตนเอง (Self-monitoring) มีการตรวจสอบเกณฑ์ที่ตนเองกำลังใช้อยู่เพื่อยืนยันความสำเร็จของผลผลิตของตนเอง ฉะนั้น นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา ดังนั้น นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะได้รับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้ง 3 มิติ ทั้งมิติการจัดการตนเอง มิติการตรวจสอบตนเอง และมิติการเปลี่ยนแปลงตนเอง มีผลให้นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนา ทั้งแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา

3. นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่มีการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ไม่แตกต่างกัน การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สมัครใจเรียนรู้ด้วยตนเอง มิได้เกิดจากการบังคับ เป็นการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจของผู้เรียน ซึ่งมีความปรารถนาจะรู้ในเรื่องนั้น ผู้เรียนต้องเรียนรู้วิธีการที่จะเรียนรู้ (How to learn) จึงคิดหาวิธีการเรียนด้วยวิธีการต่างๆ (สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2549: 10) บุคคลที่มีแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้สามารถริเริ่ม วางแผนการเรียนรู้ กำหนดวิธีการเรียนรู้ของตนเองได้ และคิดหาทางเรียนรู้สิ่งที่สนใจด้วยวิธีการต่างๆ ชุดฝึกอบรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้เป็นการพัฒนาที่ให้นักศึกษามีความเป็นตัวของตัวเอง ที่ชอบคิดริเริ่มทำสิ่งต่างๆในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการคิดและการกระทำในการเรียนรู้ และพัฒนาความต้องการมีความสามารถ ที่ต้องการที่จะมีประสิทธิผลในการจัดการกับการเรียนรู้ ต้องการ

เรียนรู้ พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของตนเอง และสามารถจัดการการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ ดังนั้น นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ จะสามารถคิดริเริ่มเสาะแสวงหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ชุดฝึกอบรมการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาความมั่นใจและเชื่อมั่นของนักศึกษาให้ระบุแหล่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองได้ ดังนั้น นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆอื่นที่ตนเองเป็นผู้ค้นหาและกำหนดได้ด้วยตนเอง นอกเหนือไปจากแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยเท่านั้น กล่าวได้ว่า นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สามารถระบุแหล่งเพื่อการเรียนรู้ ใช้แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างมีคุณค่า คิดหาทางเรียนรู้สิ่งที่สนใจด้วยวิธีการต่างๆ นอกจากนี้ การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดการรับรู้การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น ซึ่งนักศึกษาที่มีการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยต่ำ แต่นักศึกษากลุ่มนี้สามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรข้างนอกมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ จึงให้ความสนใจกับแหล่งทรัพยากรเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยน้อย เพราะสามารถพึ่งพาแหล่งทรัพยากรเรียนรู้ภายนอกอื่นๆได้ โดยเฉพาะความก้าวหน้าของเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย เช่น โทรศัพท์มือถือที่สามารถเสาะหาข้อมูลได้ ตลอดเวลา ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว ดังนั้น เมื่อนักศึกษาที่มีการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยต่ำที่ได้รับการพัฒนา จึงสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้จากแหล่งอื่นได้ และมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ไม่แตกต่างกับนักศึกษาที่มีการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยสูง

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

1.1 การนำชุดฝึกอบรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ไปใช้ผู้ใช้ต้องคำนึงถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาความต้องการและความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่เกิดจากการแรงผลักดันภายในของตนเอง ได้แก่ การให้ข้อมูลป้อนกลับที่ส่งเสริมความสามารถ และส่งเสริมกิจกรรมที่อิสระเป็นตัวของตัวเอง ความท้าทายที่พอเหมาะกับความสามารถ โดยหลีกเลี่ยงการชักจูงจากสิ่งเร้าจากภายนอก หรือเหตุการณ์ที่ทำลายแรงจูงใจภายใน ได้แก่ การกำหนดเส้นตาย รางวัล การตรวจตราสอดส่อง เพื่อให้สามารถใช้ชุดฝึกอบรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในได้เกิดประสิทธิผลเต็มที่

1.2 การนำชุดฝึกอบรมการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไปใช้ ผู้ใช้ต้องคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศที่พัฒนาความมั่นใจ หรือความเชื่อมั่นในการกระตุ้นให้เกิดการสังเกต และการตรวจสอบตนเอง ส่งเสริมให้รับรู้สมรรถนะแห่งตน และรู้สึกว่าตนเป็นผู้มีพลังความสามารถ โดยหลีกเลี่ยงบรรยากาศที่กดดันหรือทำลายการเห็นคุณค่าในตนเองเพื่อให้สามารถใช้ชุดฝึกอบรมการพัฒนความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้เกิดประสิทธิผลเต็มที่

1.3 การพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ ประกอบด้วยการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาความต้องการสิ่งท้าทาย ความสนใจเพลิดเพลิน ความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการมีความสามารถ และความมุ่งมั่น ผู้สอนสามารถนำหลักการพัฒนาดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยการออกแบบงานหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างความท้าทาย น่าสนใจที่สามารถคิดริเริ่มทำการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ เป็นกิจกรรมและงานการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการแสดงความความสามารถด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเทที่ตอบสนองความพอใจของตนเอง มากกว่าหวังผลตอบแทนภายนอก การนำหลักการพัฒนาดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

1.4 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการพัฒนา ดังนั้น มหาวิทยาลัยสามารถนำชุดฝึกอบรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ไปใช้ในการพัฒนานักศึกษาชั้นปี 1 ให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อช่วยให้นักศึกษาปี 1 ที่เป็นนักศึกษาใหม่ลดความวิตกกังวลในการเรียนลง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการเรียนใหม่ได้ดีขึ้น และเพิ่มความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในการเรียนได้ดีขึ้น

1.5 การวิจัยครั้งนี้พบว่า ทั้งชุดฝึกอบรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และชุดฝึกอบรมการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้นำไปใช้สามารถเลือกใช้ชุดฝึกอบรมให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา เงื่อนไขและบริบทของการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม

2. สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรจะนำชุดฝึกอบรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไปทดลองใช้กับผู้เรียนในระดับและกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ นักเรียนระดับต่างๆ และนักศึกษาปริญญาตรีภาคสมทบ เพื่อให้ได้ชุดฝึกอบรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้หลายกลุ่ม

2.2 การวิจัยในครั้งนี้ ทำการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองภายหลังการทดลอง 3 สัปดาห์ ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองซ้ำต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความคงทน (Retention) ของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

2.3 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับรูปแบบการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สัญญาการเรียนรู้ โครงการเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อศึกษาความยั่งยืนของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา

2.4 ผลการวิจัย พบว่า ปฏิสัมพันธ์รูปแบบการทดลองกับการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การวิจัยครั้งต่อไปควร

ศึกษาปฏิสัมพันธ์การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆภายนอกมหาวิทยาลัย เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

2.5 การวิจัยควรจะขยายการวิจัยไปสู่การพัฒนาตัวแปรอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน และเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นต้น เพื่อได้องค์ความรู้ใหม่และโปรแกรมการพัฒนาที่หลากหลายในการสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

เอกสารอ้างอิง

ฉัฐวีณ์ สิทธิ์ศิรอรรถ. (2553, กรกฎาคม). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 16*(2), 66-82.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.

ฐิฎา ไกรวัฒนพงศ์. (2544). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ คศ.ม. (การศึกษานอกระบบโรงเรียน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มรุต ก้องวิริยะไพศาล. (2549). *การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เรวดี ทรงเที่ยง. (2548). *การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมแรงจูงใจภายในเพื่อสร้างสัมพันธภาพในการทำงานของหัวหน้าช่างในศูนย์บริการรถยนต์*. ปริญญานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมคิด อิสระวัฒน์. (2541). *รายงานการวิจัย เรื่อง ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของคนไทยซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน.(2549). *แนวคิดสู่การปฏิบัติ: การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองสำหรับผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *รายงานการติดตามและประเมินสถานภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.

เสาวคนธ์ วงศ์ศุภชัยนิมิต. (2546). *การ สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่*. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม.

(การศึกษานอกระบบ). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

อารี พันธ์มณี. (2546). *จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ใยไหม.

อุ่นตา นพคุณ. (2527). *การเรียนการสอนผู้ใหญ่ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: กรุงสยาม การพิมพ์.

อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ์ . (2543). *การพัฒนาแบบวัดแรงจูงใจภายใน.*กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

Candy, P.C. (1991). *Self-Direction for Lifelong Learning: A Comprehensive Guide to Theory and Practice*. San Francisco: Jossey – Bass.

Costa, A.L & Kallick, B. (2004). *Assessment Strategies for Self-Directed Learning*. Thousand Oaks, California: Corwin press/Sage Publications.

Garrison, D. R. (1997). Self-directed Learning: Toward a Comprehensive Model. *Adult Education Quarterly, 48*(1), 18-33.

Gugliemino, L. (1977). *Development of Self-Directed Learning Readiness Scale*. Dissertation Abstract International A. University of Geogia.

Knowles, M.S. (1975). *Self-Directed Learning : A Guild for Learner and Teacher*. New York: Association Press.

Yu, C.H. (2005). The Effect of Self-Directed Learning Readiness on Achievement Comparing Face-to-Face and Two-Way Distance Leaning Instruction. *Journal of Instructional Media, 32(2),*143-156